

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Közbiztonságunk.

Baja, 1907. július 27.

Közéletünk minden iránt közömbös. Érdeklődését, részvétét felkölteni valami iránt közönséges, mindennapi eszközökkel szinte a lehetetlenséggel határos. Ezt a bűnös indifferentizmust leküzdeni csakis megrázó, idegizgató események képesek. Napjainkban a kánikula ellenére is bővében vagyunk ilyeneknek, amik egy pillanatra megborzonegatják a mi közönségünket is. A dánosi és az ennek nyomán napfényre jutott véres drámák eszünkbe juttatják: ma nekem, holnap neked.

Mert ki biztosít minket arról, hogy a legközelebb nem ránk kerül a sor, s nem mi leszünk áldozatai elvetemült „felebarátunk“ gonoszságának? Hol van az megírva, hogy csak mi olvassuk a reggeli kávé mellett a lapok hasábjain megindulás nélkül a véres krónikákat, s mi nem lehetünk-e objektumai a garázdák elvetemültségének? Ilyen gondolatokat, mint mondtuk, csak hajmeresztő, n a g y g a z t e t t e k é b r e s z t e n e k

manapság a mi ujságolvasóinkban, magukban álló gyikosságok, késelések olybá vétetnek, mintha szükségképi töltelékei volnának a lapoknak. Mintha ezeknek a passzív hősei nem is egy életüket vesztenék el! . . .

A napirenden lévő élet és vagyon ellen való támadások aktuálissá tették közbiztonságunk szilárdításának kérdéseit. Thémának természetesen nagyon jó az uborkaszazonban. Szépen lehet róla írni, elmélkedni. Nem is tekinthetők másnak, mint akadémikus okoskodásnak, hiszen eredménye ezeknek a tapasztalat szerint a semminél is kevesebb. Ha kutatjuk ennek a sajnálatra méltó jelenségnek okát, arra az eredményre jutunk, hogy nálunk a kezdeményezésnél minden ügy elakad. A lelkesedés lelohad, a jó szándék vesztit intenzitásából, s az így támadt nemtörődömség, részvétlenség megöl minden nemes igyekezetet. Sok tényezőt vonhat felelősségre itt a gondolkozó elme. Mint főszempontot, fölemlítjük az unalomig hangoztatott modernizmust és humanizmust, amelyet a mi idealistáink jóvoltából ugyancsak

szépen kamatoztatnak s úgylátszik elég jövedelmezően és kóbor cigányaink és a náluknál egy szemernyivel sem különb étel és ital hamisítóink, lépfenés húst kimérő mézáróink. S miért ne tennék, mikor ez a foglalkozás a polgári hasznot messze túlszárnyaló nyereséget hajt? Az ellenőrzés gyarló, csak amolyan tessék-lássék módon kezelt, a rajtacsipés, tettenkapás nagy ritkán következik be. Ilyenkor is segít a modern kor humanizmusa, amely kisegíti a csávából a bűnösöket a legenyhébb büntetés árán. Ezután ha kiállták a kiszabott büntetést, kezdődik a játék elülről.

Ezért fogadjuk a legnagyobb szkepszissel a mostani felbuzdulást is, melyet a négyszeres dánosi rablógyilkosság keltett a cigányok ellen, holott még egy heti erélyes nyomozás sem tudta felderíteni, vajjon a fáraók utódai-e a bűnösök. Bizony élet- és vagyonbiztonságunk agyaglábakon áll, s a nagy bajon némileg csak azáltal segíthetünk, ha az alsóbb néposztályok érzés- és gondolkodását nemesbitjük, csend- és rendőrségünk anyagi helyzetét javítjuk s értelmi

TÁRCA.

Jösz-e velem?

Szerelmek, üdvök bűvös hazája,
Pokol az utja, kapuja tárva!
Ki átlépheti, nevet rá az élet!
— Ha úgy akarnád, én átvezetnélek,
Jösz-e velem?

A kapu tárva s pokol az utja,
Átküzdeni magát hej, kevés tudja!
— Ha szerelmesen rám mosolyog az arcod,
Ezer pokollal felveszem a harcot!
Karomba erő száll, a szívembe élet,
S győztesen lépem át a kaput tevéled!
Jösz-e velem?

Virágon járnál, csókon aludnál,
Bánatról, búról, sohse tudnál!
Dalokba fonnám fürteidet össze!
A kapu tárva, óh, mondd: velem jösz-e?
Oh, jer velem!

Balla Miklós.

Nyáresti ábránd.

Irta: Fehérváry Dezső.

A „Bajai Független Ujság“ eredeti tárcája.

Mért hogy eszembe jutsz, valahányszor el-
megyek a ház előtt, hol először találkoztunk,
hol először néztem szépséges szemedbe. Mért
sajog úgy a szívem, hiszen nem szeretlek.
Csak diadalaimat akartam akkor gyarapítani,
mikor együtt voltunk, s most valahányszor
rád gondolok, úgy vágyódom utánad, hogy
szinte siratni szeretném eltávoztodat. Mikor
az első csókot loptam ajakadról, mikor az
első szerelmes szót rebegtem el megejtésedre,
szeliden rám emeled azt a mosolygó tenger-
kék szemed páráját s úgy kértél: hagyj békén!
tudom, hogy úgy sem leszünk egymásé, mért
rabolnád el szívem nyugalmát. Egy-két nap
mulva távozni kell, s ki tudja, találkozunk-e
valaha. Ne zavarj meg lelkem egyensúlyát,
fájna a visszaemlékezés, kinozna a rágondol-
lás. Ne kísérs, ne tégy boldogtalanná! Ez a
szív, mely úgy tud szeretni, pokollá válna s
előbb-utóbb megszakadna! Hagyj békén! Menj,
hagyj békén . . .

Igy szóltál s angyali gyöngédséggel lefej-
tetted karcsú derekadról ölelő karomat. S
elfordítva arcod, hófehér puha kacsódba te-
metted. És én csak néztelek s ördögi vággyal
még jobban megkivántalak. Oda ültem melléd
s koszoruba fonott arany-szőke fürtös fejecs-
kédet kebelemre szoritottam. És most számító
elmével, hidegen szívemben megcsókoltam
százszor napsugár hajadat, hófehér nyakadat.
Azután meg mély rezgő hazug hangon —
mintha szivből jönne — elkezdtem suttogni
szívem tavaszáról, tavaszom napjáról: a te
szép szemedről. És te csak hallgattad, csupán
egy könnyesepp — gyémánttal fölérne — ra-
gyogott szemedben. Én meg felcsókoltam,
ahogy a nap szokta meleg sugarával virágok
kelyhéből fölinni az üde, kristály harmat-
cseppet.

És a forró könnyesepp olaj volt elvakult,
örült szemvedélyem mesterséggel szitott lán-
goló tűzére. Megszállta szívemet a pillanat
mámoritó láza, s beszéltem, beszéltem szépet
és ragyogót: hogy én ezt régen megálmodtam
sorba, hogy régen keresem arany-, ezüstszál-
lal összeszótt-, összefont, tündöklő álmaim

szinvonlát emeljük, a nagy és bestiális gonosztevőket pedig példát statuáló módon bünteti az igazságszolgáltatás. Mig ezek meg nem valósulnak, minden nap el lehetünk készülve a dánosihoz hasonló bűntény elkövetésére.

Septimus.

Kivándorlás a Bácskából.

A Délvidékről, de különösen a Bácskából nagy tömegekben vándorol ki a lakosság Amerikába. A szegedi kereskedelmi és iparkamara a területén lévő összes hatóságokat megkérdezte, hogy mi az oka nézetük szerint a tömeges kivándorlásnak. A hatósági nyilatkozatok közül a legérdekesebbeket a következőkben közöljük:

Ujpalánka község: A munkásokat keresetük, lételük bizonytalansága izgatja. A munkaadó nem biztosítja a munkás existenciáját, sem az állam, se a társadalom azt a missziót, mely rá vár. A vidéken sem munkaalkalom, se haladás nincs. Mig a fővárosban a községi pótdadó alig 18—20 százalék, a vidéken már mindenütt 50—100 százalék. Nemcsak iparuk nincs, de a gazda teljesen tanulatlan. Nem ismeri azt a földet, melyet munkálnia kell. Konyhakertszettel egyáltalán nem foglalkozik. Mig az összes iskolák államosítása be nem következik, népünk szellemi nivója nem fog emelkedni. Terhes a három évi katonai szolgálat is és nem felel meg a mai viszonyoknak, amidőn a nép más oldalról amugy is jobban van terhelve, mint régebben volt.

Szlapár község: Az utolsó évben százharminckilencen vándoroltak Amerikába, vagyonszerzési vágyból. Szépen keresnek, szép összeget küldenek haza.

Egyelőre nem tudják a módját, miként csökkenthetnék a kivándorlási kedvet.

Regöce község: A kivándorlás oka, hogy az év majdnem felerészében a népnek nincs keresete. A kivándorlást csökkentené, ha az iránt történnék intézkedés, hogy a hadkötelezettség alatt álló 18—32 éves férfiak egyáltalán nem, vagy csak szigorú korlátok közt nyerhetnek külföldi utlevelet, mert ily koru férfiak vándorolnak ki leginkább.

Küllöd község: A kivándorlók idősebbje túlnyomóan hazajön, azonban a husz éven aluli kivándorlók hazajövetelére kevés remény van, ez már az ottani viszonyokhoz simul.

Magyarkanizsa: A kivándorlást a hajóstársaságok ügynökei, — az általuk terjesztett nyomtatványok s a már kintlévők minden jót hirdető levelei idézik elő.

Nádajla, Sajkásgyörgye, Kerény, Bácsgyulafalva, Szentfűlöp, Doroszló, a kivándorlás okát a munkabér alacsony és a kereset bizonytalan voltában találják. Háziipari kurzusok létesítését sürgetik.

A D. E. M. K. művészestélye.

Minden nyárnak megvan a maga speciális emlékezetessége. Hol a kolumbácsi legyek garázdálkodnak, hol meg kígyullad az ecsedi lóp; sáskajárás emerre, áradás amarra; egyszer arató-sztrájk, máskor horvát obstrukció. Szóval, a természet is, az emberek is vállvetve iparkodnak életre kelteni a holt szezont. Néha sikerül is, néha nem. Néha elég, ha egy picurka pelyhet tartanak a tisztelt halott orra alá, s annak (t. i. a pehelynek, nem az orrnak) ingása, libegése mutatja, hogy van még benne élet. De néha kénytelenek az életmentők bevallani a nótával:

Heten is rugdostuk, mégse kapott eszre.

A holt szezónak egyik legújabb ébresztési

napsugár-fátyolos tündéri szép lányát. És most megtaláltam. Megtaláltam benned, aranyos tündérem, szívem oltárképe, lelkem Madonnája, édes kis Szendikém!

És te mind elhitted. Szerelemre vágyó, dobogó szivecskéd majd megrepesztette pihegő kebledet. Túláradt érzelmed. Gyöngé volt már a szív, gyöngé a kebel is: kitört szenvedéllyel, korlátatlan hévvel szerelmednek árja. Puha, fehér karod átölelte nyakam, remegő ajakad odatapadt az én hazug ajakamhoz.

Elmulott egy-két nap. Neked menned kellett. Könnyezve bucsúztál. Oh! azok a szemek, azok a tengerszem mélységű kék szemek annyi szeretettel, annyi szerelemmel csüngtek a szememen. És az én ajkamon, hazug ajkamon, ott vigyorgott csak egy pillanatra a diadalmámor, e hizott önteltség hivalgó mosolya. De te azt nem láttad. A te szemed bennem csak a szépet látta, te csak azt hallottad, amint újra mondtam: szeretlek, szeretlek! Te csak azt érezted, hogy a hazug ajkam forró csókot nyomott csóksovár, remegő, édes ajakadra. Nem tudtam még akkor, hogy ez az önteltség hivalgó mosolya tengersok kinomnak lesz majd az alapja. Nem tudtam még akkor, hogy e röpke mosoly pusztán csak magam áttatása.

Estefelé aztán kart a karba fűzve sétálni indultunk. Egymáshoz huzódtunk, mintha attól félnénk, hogy egy gonosz ember valahogy majd szétválaszt. Te felnéztél én rám ég színű szemekkel, minőt még nem láttam, s nem tudtál betelni nézésemmel. Én meg cirógattam, becéztem, hófehér, finom kezecskédet. Így haladtunk egymás mellett sokáig szótlanul. Csak a szemed s pihegő kebled beszélt, beszélt sokat a világ legszebb nyelvén, a szerelem nyelvén. Én meg enmagamnak hizelegtem meghódításoddal.

Vége szakadt azután a sétának is. Haza kísértelek. A kapuban elbucúztunk. Amikor megfogtam apró, kis kezecskédet, elkezdte könyezni és én megszántalak. Bántam már akkor, hogy lánggra gyújtottam szived mélyén alvó szerelmed érzését. Elváltunk: te sirva, én magamba szállva.

Elrabolt téged a vonat; ragadt, vitt magával messze. El foglak feledni, azt hívém. Csalódtam. Nyugalmam is eltűnt. Azóta így este, mikor dús illatoktól párás a levegő, mért hogy eszembe jutsz, ha elmegyek a ház előtt, hol először néztem szépséges szemedbe; mért sajog úgy a szívem, hiszen nem szeretlek...

kísérlete a kabaret, olyan se hus — se hal, se nem színház, se nem orfeum; ebből is, amabból is van belőle valami. Rendszerint amabból van a személyzet, emeből néha a műsor. Nyári speciálitás, mely kivált ezidén Hencidától Boncidáig mindenfelé található. Általánosabb a sztrájknál és árviznél, de hála Istennek, nem oly súlyos elemi csapás, mint amazok...

Sőt szórakozásnak elég kellemes. Azon lehetne ugyan vitatkozni, hogy az ilyen félig-meddig brettlizés emeli-e a színművészet szintjét, de az viszont tagadhatatlan, hogy elég kedves multság egynemely nevesebb (mert nevesebb művészek is beleestek a kabaret-lázba) fővárosi vagy vidéki művészt és művésznőt művészetének en miniature-kiadásában megismerhetni. Hogy azután ez a körutazás tisztán magánérdekből történik-e, avagy jut belőle kulturális céloknak is, az a szórakozni vágyó publikum szempontjából meglehetősen mellékes kérdés. Sajnos, a közönség, nevezetesen a bajai közönség saját szomorú tapasztalatain okulva bizonyos titkos kétkedéssel hallja s olvassa az ilyfajta előadások alkalmával hirdett jótékony és közhasznú célt, melyben sokszor csak cégért láthat az ember. Nem akarjuk azonban egy világért sem gyanuba fogni a mult vasárnapi ensemblét, mintha az is csak pro forma emlegette volna a D. M. K. E. kulturális alapját; ellenkezőleg, kettős dicsérettel adózunk neki, részint e nemes elhatározásért, részint a nyújtott élvezetért.

Ez utóbbiról szólván, megvallom, hogy a csaknem kizárólag szegedi színészekből egybeállított ensemble műsora és játéka engem teljesen kielégített. Műsora családias volt, nem túlságosan új, de ennek fejében oly darabokból volt összeállítva, melyeket mindenkor szívesen hallgatnók meg. Pl. *Iványinak*, de főképp *Sümegeinek* énekszámait, *Krémer* és *Kendy* Boriska egy felvonásosa, *K. Hegyi* »Lili« operett-részletei föltétlen dicséretet érdemelnek. Kendy Boriska szavalt egy költeményt is, »Szerelmi számtan« címmel, de hangja gyenge volt ahhoz, hogy a szabadban érvényesüljön. Krémer magánjelenete erősen Papanek Dani-izű volt. *Tubay* Margit táncánál pedig jóval különbet láttunk már mi bajaik nemcsak más kabaret-estéken, de a mi jó öreg Bárányunknak világot jelentő deszkáin is. Gondoljunk csak Szalontai Ferikére...

Az előadást nagyszámu közönség nézte — s amennyire a hangulatra következtetni lehet — élvezte végig.

Julius.

A titokteljes idegen.

Kedden este, úgy fél kilenc óra táján történt, hogy a helybeli csendőrség egy cigány karavánt kísért a városházára. Az ilyen jelenetnek mindig sok a nézője, ezúttal azonban különösen sok volt, mert az elfogott karavánban sokan a dános rabló-gyilkosság elkövetőit vélték. Különösen a Takarékpénztár előtt volt nagy a csődület; egy helybeli úri család, három eladó szép lánnyal is a nézők között volt, amikor elébök rég nem látott kedves ismerősük — egy fiatal asszonyka a férjével — toppant. A viszontlátás öröme volt sok sikongatás, csókolódzás etc. amint az rendesen lenni szokott, ha rég nem látott asszony-ismerősök találkoznak. Amikor vége lett a lármának, egyszer csak ijedten szólal meg az egyik kisasszony, aki történetesen menyasszony is:

— Jesszusom! Rögtön a föld alá sülyedek.

— Mi baj az Istenért, Klárka? — kérdik a körülállók.

— Engem megcsókolt valaki.

— Nos és az olyan nagy baj? — feleli a vendégül érkezett asszonyka. Én csókoltam meg.

— Azt tudom; de egy férfi is megcsókolt . . . — Csak nem férje? — kérdi félénken, szinte sugva.

— Az nem; sokkal maflább sem hogy egy idegen hölgyet megcsókolni merjen.

— Jézus, Mária, Szent József, hát akkor ki volt? — siránkozott kétségbeesetten a szégyény kis leány.

— De Klárikám, az istenért, ne sirj.

— Ha megtudja a vőlegényem . . . Csak tudnám, hogy ki volt a nyomorult?

— Nos és olyan nagyon rosszul esett az a csók? — kérdi ismét a fiatal asszony.

— Dehogy! Éppen azért szégyelem úgy magam, mert nagyon jól esett . . . A föld alá sülyedek, ha csak rá is gondolok . . .

Tóbiás.

HIREK.

Személyi hírek. Főispánunk édesanyja: özv. *Ambrozovics* Lajosné urnő ömeltósága, mint örömmel értesülünk, üdüléséből friss egészségben hazaérkezett. — Dr. *Hegedűs* Aladár polgármester több heti üdülés végett vasárnap Marienbadba utazott.

A dánosi rablógyilkosokat Mohácson elfogták? Azt a szenzációs értesítést vesszük, hogy a dánosi vérfagyasztó rablógyilkosság tetteseit Mohácson elfogták. Tudósítónk előadása szerint két mohácsi mezőőr észrevette, amint a Duna melletti töltésen gyalogszerrel négy cigány halad. Feltartóztatták őket s nyomban csendőrökért küldtek, kik hamarosan meg is érkeztek. Az elfogott cigányokat aztán a mohácsi község házára kísérték és vallatóra fogták. Közülök három konokul tagad, egyik azonban beismerte, hogy *része van a dánosi rabló-gyilkosságban*. A többi is alighanem ludas a dologban, mert lőtt és szúrt sebek észlelhetők rajtuk, sőt az egyiknek az ujjai, meg az orra is össze van harapdálva, ami minden kétséget kizáróan dulakodásból származik. — A dánosi rabló-gyilkosság gaz tetteseiről annyi, egymásnak ellentmondó hír olvasható a lapokban, hogy a fentieket csak fentartással merjük közre adni

Eljegyzés. *Szabó* Lajos ma tartja eljegyzését *Nagy Annuska* kisasszonnyal, *Nagy Péter* leányával Baján.

Halálozás. *Hajosovics* Lajos hentes-iparos, derék polgártársunk, mint őszinte sajnálkozással értesülünk, e hó 25-én hosszas szenvedés után elhunyt. A pénteken végbement temetésen nagy részvét nyilvánult meg. Özvegye, két árvája és nagyszámu rokonság siratja a megboldogultat.

Ujabb baleset a hidépítésnél. Vasárnap éjjel nagy arányú baleset történt a baja-bátaszéki hidépítésnél, melynél azonban — és ezt sietünk örömmel megállapítani — emberélet nem esett áldozatul. Az történt, hogy egy tótok által vezetett tutaj nekiment a hidépítés telepén felállított ideiglenes fahidnak s azt mintegy húsz méternyi területen megrongálta. A kár igen jelentékeny, minthogy a magas

vizállás miatt a helyéből kivert pilótákat nem lehet visszaállítani. Ez az eset hétfőn újszólván megismétlődött, amennyiben ekkor az egyik caisson-állványnak ment neki a tutaj s azt teljesen tönkretette. Szerencse, hogy a negyedik számú caissonnal, (a hol a baleset történt) még nem haladtak annyira a munkálatok, hogy már a caissonban a munkások is dolgozhattak volna, különben tizenhat munkás — ennyien szoktak egyszerre a caissonban dolgozni — menthetetlenül ott veszett volna.

Csetneki magyar csipke tanfolyam Baján. A helybeli Tulipánkert—Magyar Védőegyesület női szakosztályának legutolsó ülésén dr. Koller Imréné elnök avval az előterjesztéssel élt, nem volna-e üdvös és helyes, ha városunk hölgyeivel megismertetnők a csetneki magyar csipke készitést? A jelenlevő hölgyek osztatlan lelkesedéssel magukévá tették az eszmét s elhatározták, hogy e célból egy tanfolyamot rendeznek a nyár folyamán. A szakosztály buzgó és fáradhatatlan elnöke dr. Koller Imréné nyomban érintkezésbe lépett a csetneki csipke feltalálóival — Szontágh nővérekkel — kik a tanfolyam vezetésével özv. Michler Józsefné úrnőt hívták meg, illetve küldték ki. Így nyílt meg a belvárosi népiszkola egyik tantermében e hó 17-én a csetneki magyar csipke tanfolyam. A tanfolyamon a következő hölgyek vesznek részt: Alföldy Ilonka, Beke Béláné, Beyer Aranka, Boróczy Gizi, Boschan Sarolta, Bosnyák Mária, Dobokay Jánosné, Elek Mártonné, Frankfurt Eugenia, Fischer Sárika, Gózon Mária, Grosz Anna, Grünfeld Frida, Gschösser Anna, Gyorgyevits Milena, Huzják Lillike, Jeges Margit, Kollár Ilonka, Koller Vilma, Kováts Margit, Mészáros Magda, Novoth Mariska, Oltoványi Aranka, Pécsi Bella, Pollák Rózsika, Rathmann Blanka, Rónay Edéné, Scharpf Elekné, Scharpf Irén, Spitzer Ilonka, Szaday Mária, Sziklay Margit, Tüske Klári, Ulmann Jolán, Utry Erzsike, Utry Jolánka, Witzthum Anna és Vojnits Mária. Összesen 35. — A tanfolyamon résztvevők 5 K. tandíjat fizetnek. A tanfolyam végétével egy kis kiállítás is tervbe van véve.

Aranyérem. Spitzer Károly és Fiai helybeli szeszgyáros cég a budapesti nemzetközi sütőipar-kiállításon kitűnő minőségű élesztőért első aranyérmet nyert.

A bajai kath. Legényegylet folyó évi július hó 28-án saját helyiségeiben jótékony-célú, zártkörű táncvigalmat rendez. Beléptidij személyenkint 80 fillér. Jegyek este a pénztárnál kaphatók. Kezdeté 8 órakor.

Közgyűlés. A bajai önkéntes tűzoltó-testület 1907. évi július hó 28-án délután 3 órakor a városház tanácstermében (2-ik sz.) közgyűlést tart a lapunkban már közölt tárgysorozattal.

Lólopás. Markszer Ferenc vaskuti vagyonos földesgazda szerdán megszemlázva a Jarmerfőle vendéglő előtt leszállt egy pohár sörre. Mig a sörét megitta, azalatt valaki 500 koronát megérő lovait kocsistól, az azon levő holmival együtt elhajtotta. A tettest keresik.

Baleset. Csőzik Imre vaskuti földműves e hó 24-én kocsin jött Bajára a hetivásárra. Lovai azonban az Erzsébet-királyné-utcában megbokrosodtak s a kocsit felborították. Csőzik a kocsiból kibukott és esés közben bal lábát eltörte. A kózkórházban van ápolás alatt.

Halálos esés. *Mészáros* Fekete Péter 56 éves kocsis *Witzthum* József szőlejéből szállmát szállított haza, egy kissé felöntvén azonban a garatra, a szalma tetején elaludt. Ko-

csija eközben egy sátoros kocsival találkozott, mitől a lovak megbokrosodtak s futásnak iramodtak. A kocsis lebukott a kocsiról és pedig oly szerencsétlenül, hogy agyrázkódást szenvedett, minek következtében e hó 25-én meghalt.

Népgyűlés. A »Bajai Szociáldemokrata-párt« augusztus hó 4-én délelőtt 1/2 10 órakor a Szentháromság-téren nyilvános népgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A keresztény szocializmus és a szociáldemokrácia. 2. Honnan ered a drágaság. 3. A sajtó.

Lopások a vásáron. A folyó hó 21-iki országos vásárban *Rajcsics* Istvánné zsebéből ismeretlen tettes 190 koronát kilopott.

Bajzik Mihályné rajtacsipte *Sztojko* Erzsébet szabadkai zsebtolvajnót, amikor az 10 koronáját szoknyája zsebéből kilopta. Sztojko Erzsébet kirántotta magát Bajzikné kezéből s futással igyekezett menekülni, de *Biró* János rendőr elfogta és a csendőrségnek átadta. A tizkoronást addig azonban eldobta, mert az birtokában nem volt feltalálható. Mint rovott multu személy a kir. jbiróságnak átadatott.

A fogyasztási szövetkezetek és az iparpártolás. A hazai iparpártolásra alakult Magyar Védőegyesület felterjesztést intézett Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez, támogatását kérve abban az irányban, hogy a fogyasztási szövetkezetek a hazai mezőgazdasági és ipari termékeket az egyesület utmutatásai szerint fokozottabb mértékben karolják föl. Kossuth leíratilag válaszol a védőegyesület kérelmére, amelyben kívánatosnak mondja maga is, hogy a fogyasztási szövetkezetek által képviselt tetemes fogyasztás minél nagyobb mértékben vegye igénybe a hazai ipart, annál is inkább, mivel ez most már számos cikknél megtörténhetik anélkül, hogy a fogyasztási szövetkezetek ezáltal gazdasági rendeltetésüktől — a tagoknak minél jobb cikkel, minél olcsóbban való ellátásától — eltérítettének.

A magyar ipar pártolása. A közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelőségek útján utasította az állami és községi iskolák igazgatóit, hogy az iskolai szerszükségleteket kizárólag hazai készítményekből fedezzék. Külföldről csak oly szerek beszerzését engedí meg a miniszter, a melyeket nálunk megfelelő módon előállítani nem tudnak. Az állami intézetek azonban ez esetben is kötelesek a miniszter engedélyét kikérni. A rendelet a bács megyei kir. tanfelügyelőséghez is már megérkezett.

Harc a pusztán. A rasztinai uradalom nem tudott megalkudni a környékbeli munkásokkal, ezért felvidékről tót munkásokat hozott. A György pusztai magyar munkások e miatt haragszanak a tótokra. A verekedés tót és a magyar munkások között napirenden van. A héten nyílt tettegességre került a sor. Amikor *Botyoka* András tót munkás 9 tót társával hazafelé ment nekik támadt nyolcadmagával *Dara* József és nagy verekedés lett ebből. A harcból a magyar munkások sértetlenül kerültek ki, a tótok azonban mind kisebb-nagyobb sérülést szenvedtek. Egyik oly súlyos sebet kapott, hogy be kellett szállítani a bajai kózkórházba. Az eljárást a bajai bíróság megindította.

Az imádságos asszony. A hercegszántói csendőrség feljelentést tett a bíróságnál *Vinkó* Katalin ellen, hogy kuruzslással foglalkozik. *Vinkó* Katalin a bácskai csodadoktorok között a legujabb, de nem a legutolsó. Alig néhány hónapja, hogy orvosná avatta magát *Vinkó* Katalin, már is csodálatos hire kelt a vármegyében és messze földről keresik fel a gyógyulni vágyó, reménykedő betegek. Mindenféle csudákat mesélnek róla. Vakot látóvá, siketet hallóvá, némát bőbeszédűvé tett és gyógyíthatlan betegeket megmentett az életnek. Vasárnaponként és ünnepnapokon valóságos bucsujáráhely a *Vinkó* Katalin háza. Dunamentéről, Tiszamentéről, Dunántúlról se-reglenek hozzá a hiszékeny emberek. *Vinkó*

Katalin nem ad orvosságot, csak buzgón imádkozik a hozzáforduló betegért. És a jó Istenke meg is hallgatja Kata néni imádságát. Az imádság segít, — nem ugyan a betegen, hanem a Kata néni zsebén, amely szépen megtelik a betegek csengő pénzéből. A Kata néni doktorkodásába most beleszól a bíróság.

A borhamisítás ellen. Darányi földművelésügyi miniszter a hazai bortermelés érdekében különös súlyt helyez arra, hogy a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló törvény rendelkezései mindenki által szigorúan megtartásának. Felhívja a miniszter a város polgármesterét, hogy most a szüret előtt figyelmeztesse a bortermelőket a törvény rendelkezéseire és arra is, hogy még csekély mennyiségű vizet se szabad keverni a mustba és hogy a borhamisítás 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 korona pénzbírsággal büntethető.

A víz, mint a gyomor- és bélbetegségek óvószere. Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbetegek legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsiros ételek emésztését gátolja.

A táplálkozásnak ezen betegekre vezető hátrányait az ivóvíz van hivatva kiköszörölni. Erre azonban a víznek tisztának, jónak és olyannak kell lennie, hogy a táplálékot az emésztéshez kellően előkészítse.

Közismert dolog, hogy e célra a mohai **AGNES-forrás** a legelső sorban felel meg, mert nemcsak kitűnő oldószere a tápanyagoknak, hanem alkalikus víz lévén, tiszta is, a gyomrot az emésztő nedvek elválasztására alkalmasan izgatja s kellemes ízű borital. Háztartások nagy üvegekben a mohai **AGNES**-vizet különösen olcsón szerezhetik be.

A kivándorlók sorsa. Azoknak a szegény embereknek a sorsa, akik lelketlen ügynökök bujtogatására és egy csábító jövő reményében Amerika felé veszik útjukat, éppen nem irigylésre méltó. Az első, amire rájönnek, még mielőtt hajóra szállottak volna, az, hogy az ügynök őket becsapta. A hajójegy, amely az ügynök és a prospektus szerint harmadosztályon 90 forintba került volna, tényleg 105 forintba kerül, mert az ügynök ur időközben fölemelte a díjakat. — De mit tegyen a már Hamburgig eljutott kivándorló? Fizetni kénytelen. Az utazás a hajón — mint egy Amerikába ily módon kivándorolt olvasónk írja — oly borzasztó, hogy arról a legszegényebb embernek sincs fogalma. A sanyargatások iskolája ez! A hajón, épp úgy, mint a katonaságnál, minden ember kap egy csajkát, amelyet magának kelt tisztogatni s amellyel étkezés idején az ebédért mehet. Mintegy 2000 ember tolong ott, ahol az ételeket kiosztják s vár, amíg sorra kerül. Sokat nem kapnak az ételből, de nem is kell senkinek.

Mert az ellátás oly rossz, hogy azt az első napokban egyetlen utas sem tudja megenni és csak amikor már az éhség kényszeríti, a későbbi napokban lát ehhez az ételhez, melynél különb az a maradék, amit otthon a kutya is otthagy. Az ételnél csak egy borzasztóbb a hajón: a fekhely. Mintegy 300 embert szorítanak be egy szűk fülkébe. Ember ember mellett hever, úgy, hogy megmozdulni sem tud. Fojtó levegő s undorító szag keletkezik a tultömött és rosszul szellőztetett helyiségben, mely ragályoknak tenyésztő helye.

Magyar otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejárta szobák. Részágynak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz. Budapest.

Aktuális rigmusok.

Ezer bocsánat
Hogy krónikámat
Ez egyszer ismét
Röpittem innét,
A Tatrából, a mely magos,
S fenyőerdőtől illatos.
Erdők mélyén patak cseveg,
Dalolva száll madársereg,
És hallva lépteim zaját,
Itt-ott egy őz iramlik át,
Amott egy mókus — ej, de gyáva! —
Mily fűrgén kuszik fel a fára.
És a háttérben, messze távol
Hó csillog a hegyek ormáról,
A nap rátűz, de ereje
Sehogy se bír vele,
Nem olvad, meg se moccan tőle,
Mert a szépséges szeretője
Egy felhőfoslány, barna felhő
A mely hozzá naponta eljő,
És csókot véve, csókot adva,
Borul reá egy pillanatra

Ah, ez a játék csodaszép,
S míg rajta elmerengek ép,
Szemközt velem
Az utfele
Jön egy csapat,
Vigan halad,
Hátán balyu, kezébe bot,
Ez minden, a mit elhozott;
Tul a határon van hazájuk,
És német szóra jár a szájuk,
Mind egytől-egyig németek,
A férfi, asszony, gyermekek,
Egész rajokban jönnek ők,
Gyalogszerrel, mértföldevők
Tavasztól őszig ellepik
A Tatra legszebb helyeit,
Ösmerik minden zeg, zugát,
Tudják, a csermely hol fut át,
Milyen hely ez, minő amaz,
Azt tudja mindenik kamasz,
És esznek itt, megálnak ott,
Találnak mindig hajlékot,
És járnak, kelnek, tuskén-bokron,
Akárcsak — otthon.

Vendéglátó nép a magyar,
Asztalt terit mindenkinek,
S ki messziről jön, azt hamar
S készségesen vendégli meg.
De én, őszintén vallom meg,
— Bár meglehet, hogy tévedek —
Kimondom nyíltan im a szót,
Hogy a germán inváziót
Szemlélem sanda szemmel.
Nekem gyanus a német ember,
Van valami a bögyibe,
Hogy oly szívesen jön ide,
S német szóval befonja itt
Hazánk legszebb vidékeit.
Hódit a szó, lassan de biztosan,
Vigyázzunk hát mi itthon,
Résen legyünk, miénk a föld,
S a mely hegyet, völgyet betölt,
Legyen a szó magyar!
Idegen, ha ételt akar,
Italt, avagy nyugóhelyet,
Azt kaphat, vélünk ellehet.
De hogyha minket
Ki akar turni innét,
Olyat röpitünk rajta,
Hogy holtig megsiratja.

Fenő.

NYÍLT TÉR.

Ezen rovatokban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Minden külön értesítés helyett tisztelettel közlöm, hogy ma tartom eljegyzésemet *Nagy Annuska* kisasszonnyal *Nagy Péter* úr leányával Baján

Baja, 1907. július hó 27.

Szabó Lajos.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. Helyben. Ugyanazt a témát feldolgozta Herczeg Ferenc — ha jól emlékszünk — „Sárbogárdtól Szegszárdig” címen ezélt vagy tizenöt esztendővel. Ott olvashatta ön.

Nem közölhetők: Kávénénikék, Csak azért is dungó, A szüz imája.

T. A. Helyben. Bizony nagy a szerencse, hogy a papíros oly türelmes, tűri, hogy rossz, rosszabb és legrosszabb verssel írják tele, mert ha nem így volna, hej, de sokszor élne a vétő jogával! Kénytelenek vagyunk őszintén megmondani, hogy verse, ha nem is a legrosszabb, de legalább is rossz. Rossz, dacára, hogy rimei jól pattognak, de mit ér, ha annak, amit mond, nincs veleje. Péld, hogy mondhat ilyet:

Jártam künn a réten
Ahol egyszer régen
Csókot loptunk — ketten.

Igazán kíváncsiak lettünk, hogy ment végbe az a csóklópás kettesben. Olyat lop az ember, (már t. i. aki lop) amit szépszerével nem tud megkapni. De úgylátzik, sem önnek, sem Önagyságának nem volt kifogása a „lopás” ellen. Ez alól a vétség alól tehát a bíróság minden biztonnyal fölmentené, de, hogy ezt megcselekedné-e, ha a versét elolvassná, az igazán kétséges.

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

MIT IGYUNK?

gyünk mohai
gyünk mohai
gyünk mohai
gyünk mohai

hogya egészségünket megóvjuk,
mert csakis a természetes
szénsavas ásványvíz erre a
legbiztosabb óvószere.

AGNES-

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes Szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható.

A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

KEDVELT BORVÍZ!

Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál Baján.

Öz. Spitzer Simonné és Társa

tégla- és cementárúgyár BAJA.

Disznó váljuk
Itató váljuk
Jászólok
Kút fedlapok
Kút medenczék
Kémény fedlapok
Oszlop fedlapok
Kerítés fedlapok
Drótbetétes csövek
Árnycsék tölcserék

Vizfelfogó medenczék
Kályha alátételek
Virágvázak
Sirkövek
Sir kerítések
Sir fedlapok
Egyszerű cementlapok
Római mozaik cementlapok
Diszes és márvány cementlapok
Mettlach és fayence lapok

I. darabos mész
Beocsini Roman cement
Beocsini Portland »
Elszigetelő lemez
Stuccatur nád
Mindennemű tégla és
cserépárúk
Elvállaljuk: **terazzo**
és minden a szakmába
vágó **beton** munkákat.

Versenyárgyalási hirdetmény élelmezésre.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter a bajai magy. kir. állami kertmunkásiskola kertészgyakornokai és kertmunkásai, mintegy 17—20 egyén, élelmezésének és mosatási szükségletének 1907. évi október hó 1-től kezdődőleg három egymásután következő év tartamára vállalati uton leendő biztosítása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A szerződés tárgyát képező vállalat közelebbi feltételei, a kertmunkásiskola vezetőjétől tudhatók meg s a kertmunkásiskolánál tekinthetők meg azon lakhelyiségek és felszerelési tárgyak is, melyek a szerződési vállalkozó részére használat céljából a szerződéses viszony tartamára át fognak adatni.

Pályázók egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatukat, eddigi foglalkozásukat és családi állapotukat feltüntetve okmányokkal felszerelve legkésőbb **f. évi július hó 31-ig** tartoznak a nevezett iskola vezetőségéhez benyújtani s a 30 (Harminc) koronában megállapított bánatpénzt, készpénzben az iskola pénztárába beszolgáltatni s az ezen befizetést igazoló elismervényt a pályázati ajánlat-hoz becsatolni.

Későbbi beérkező vagy az előirt módon felszerelni elmulasztott ajánlatok tárgyalás alá vétetni nem fognak.

Az ajánlatok közül a magy. kir. földmívelési miniszter szabadon választ s a kinek ajánlata elfogadtatott, bánatpénzét

200 (kettőszáz) koronára tartozik kiegészíteni, amely összeg a szerződés tartamára biztosítékul szolgál, a szerződés teljesítésére. A fenti összeg letétele után a szerződés vele szabályszerűen meg fog köttetni.

A bajai m. kir. állami kertmunkásiskola vezetősége.

Teljes ellátással

helyet keres
egy felsőbb gimnáziumi tanuló.

Megkeresések

P. M. 432, VEPRÓD

poste restante címre küldendők.

TAKÁCS féle gyomorsó

egyedüli biztos hatású szer makaes gyomorbajoknál, ára 3 korona. — Nagy jövedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFITINKTURA

használata által éri el, ára: 90 fillér. Kik sömbajban szenvednek, azok használják a

folyékony ecetszappant

amely kitűnő gyógyszernek bizonyult számos esetben ára: K 1.20.

Takács István „Mátyás Király” gyógytár
CINKOTA. (Budapest mellett.) 16 6

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
-kötényekben
-fehérműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásfy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —
A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Első cs. és kir. osztrák magyar kizárólag szab.
viharmentes.

HOMLOKZAT FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KÁROLY

Bécs III. Hauptstrasse 120 saját házában.

Kívánatra ingyen próba mintakönyv prospektus.

Kronsteiner-féle új zománc **HOMLOKZAT-FESTÉKE** hatás. védve.

Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Évek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katona és civilintézeteknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legelőbb festék homlokzatokra belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhöz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr. Meglepő eredmény. **HOMLOKZAT-FESTÉK** viharmentes, mézben, oldható, 49 minta olajfestékkel azonos klgr.-ja 12 krtól följebb.

Főelárusítók: Wagenblatt és Henerári Baja.

IFI. WAGNER ANTAL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE

B A J A.

ALAPITTATOTT: 1869.

TELEFON-SZÁM: 36.

Könyvek

úgy kisebb, mint akár a legnagyobb diszművek, így lexikonok, összes művek, szakmunkák stb. stb.

Csekély havi részletfizetéssel
árfelemelés nélkül kaphatók.

Zeneművek

A klasszikus-zene szerzők legjobb művei, a zeneirodalom ujdonságai; hegedű-, zongora-, és cimbalom-iskolák, továbbá a világ legolcsóbb zenemű vállalatának: a Kunz-féle Zenei Népkönyvtárnak mintegy 4000 száma állandóan raktáron.

Papírosok

Levélpapíros-raktáram vetkszik sok fővárosi papírkereskedés hasonló nemű raktárával. Irodapapírosaim elismert első-rangú minőségűek és kizárólag magyar gyártmányok!

Üzleti könyvek

Kizárólag magyar gyártmány! Úgy ár, mint kivitel dolgában vetkszenek az osztrák gyártásúakkal!

Írógépek

A világhírű amerikai Smith Premier írógépek képviselője. Tiszta acélból készült, háromszinű festékszalaggal és automatikus betűtisztító készülékkel.

Kodak

és egyéb fajta fényképező gépek, nemkülönben minden a fényképezéshez szükséges felszerelések (lemezek, érzékeny papírosok etc.) igen nagy választékban.

Zongorák

Oeser, Lauberg és Gloss továbbá Berger-féle gyártmányok. Zongoráim után tíz évre szóló írásbeli jótállást nyújtok.

Cimbalmok

Schunda József világhírű gyártmányait tartom raktáron.

Gramofonok

és gramofon-lemezek állandóan raktáron.

LEVELEZŐ-LAPOK

A legutolsó ujdonságok:

Klasszikus mesterek világhírű alkotásainak **hú reprodukciói.**

(Mintegy kétszáz féle!)

Feltűnést keltő ujdonságok e téren az olajfestésű (szabadkézzel készült) remek tájkép levelező-lapok is.

Festőmintákul alkalmasak.